

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 157/2025-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou JUDr. Vierou Strakovou, Námestie legionárov 5, Prešov, proti uzneseniu Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Svk/36/2023 z 26. júna 2024 takto

rozhodol:

Ústavnú sťažnosť **odmieta**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa svojou v poradí dvadsiatou druhou ústavnou sťažnosťou doručenu ústavnému súdu 10. februára 2025 a doplnenou 13. februára 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením najvyššieho správneho súdu sp. zn. 7Svk/36/2023 z 26. júna 2024 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“). Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu správnenému súdu na ďalšie konanie. Okrem toho žiada priznať náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a pripojených príloh, ako aj vlastnej rozhodovacej činnosti ústavného súdu vyplýva, že najvyšší správny súd napadnutým uznesením zamietol ako nedôvodnú (§ 461 Správneho súdneho poriadku) kasačnú sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove č. k. 1S/1/2023-49 z 2. mája 2023 v spojení s opravným uznesením Správneho súdu v Košiciach č. k. PO-1S/1/2023-72 z 27. júla 2023, ktorým odmietol správnu žalobu sťažovateľa (žalobcu), ktorou sa domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia Centra právnej pomoci, Kancelárie Prešov, Masarykova 10, Prešov [žalovaného; (ďalej aj „Centrum právnej pomoci“ alebo len „CPP“)], č. spisu KaPO/22391/2022, ČRZ: 136336/2022 z 5. decembra 2022 (ďalej len „preskúmané rozhodnutie“). Ich vydaniu predchádzala žiadosť sťažovateľa o poskytnutie právnej pomoci z 1. decembra 2022, ktorou si uplatnil nárok na právnu pomoc podľa zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení

zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o poskytovaní právnej pomoci“). Centrum právnej pomoci rozhodnutím č. spisu KaPo/22391/2022 z 1. decembra 2022 rozhodlo o predbežnom neposkytnutí právnej pomoci sťažovateľovi; predmetné rozhodnutie obsahuje poučenie o neprípustnosti opravného prostriedku proti tomuto rozhodnutiu s tým, že toto rozhodnutie nemá žiaden vplyv na posúdenie podmienok pre vydanie rozhodnutia o nároku na poskytnutie právnej pomoci, ktoré bude vydané. Následne Centrum právnej pomoci preskúmaným rozhodnutím správne konanie o nároku na poskytnutie právnej pomoci zastavilo podľa § 30 ods. 1 písm. i) zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov, keďže Centrum právnej pomoci už v tej istej veci právoplatne rozhodlo a skutkový stav sa podstatne nezmenil; predmetné rozhodnutie obsahuje poučenie o možnosti podania opravného prostriedku – odvolania v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia. Preskúmané rozhodnutie Centra právnej pomoci bolo sťažovateľovi doručené 27. decembra 2022, avšak odvolanie proti nemu nepodal (<https://www.justice.gov.sk/>).

3. Napadnuté uznesenie najvyššieho správneho súdu bolo sťažovateľovi doručené 5. augusta 2024, kedy nadobudlo aj právoplatnosť.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti [čl. 127 ústavy a § 122 a nasl. zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)] vyslovuje nesúhlas s napadnutým uznesením najvyššieho správneho súdu, považujúc ho za nepreskúmateľné, pričom navrhuje ústavnému súdu, aby lehotu dvoch mesiacov na podanie ústavnej sťažnosti podľa § 124 zákona o ústavnom súde počítal nie od doručenia napadnutého uznesenia najvyššieho správneho súdu sťažovateľovi 5. augusta 2024, ale takto: *„CPP Kancelária Prešov svojím rozhodnutím zo dňa 16. 12. 2024 mi určilo advokátku na spísanie ústavnej sťažnosti v predmetnej veci. Uvedené rozhodnutie CPP bolo advokátke doručené dňa 02. 01. 2025 – od tohto okamihu je potrebné počítat aj dvojmesačnú lehotu na podanie ústavnej sťažnosti. V opačnom prípade sa budem sťažovať na Ústavný súd Slovenskej republiky za hrubé nerešpektovanie mojich práv, nakoľko bez advokáta sa pred Ústavným súdom nemôžem účinne brániť – resp. sa nemôžem brániť vôbec. Takýmto postupom štátnych orgánov som ukrátený na svojich základných právach a slobodách, ktoré mi garantuje nielen ústava, ale aj medzinárodné zmluvy. Samotné CPP svojím rozhodnutím mi určilo advokátku a v odôvodnení uviedlo, že bude mojou povinnosťou preukázať v konaní pred Ústavným súdom dodržanie lehoty na podanie ústavnej sťažnosti.“*

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Konanie pred ústavným súdom upravujú § 32 až § 241 zákona o ústavnom súde, t. j. jeho piata časť. Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak (§ 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde). Pri predbežnom prerokovaní návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či

dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. To znamená, že ešte pred tým, ako sa ústavný súd môže začať zaoberať materiálnou stránkou veci, je vždy povinný preskúmať formálne (procesné) náležitosti ústavnej sťažnosti. Z toho vyplýva, že iba v prípade, ak ústavná sťažnosť spĺňa všetky zákonom ustanovené formálne a obsahové náležitosti a predpoklady, môže sa ňou ústavný súd zaoberať aj z hľadiska jej vecnej stránky (I. ÚS 187/2012, III. ÚS 349/2015, I. ÚS 106/2020).

6. Z rozhodovacej činnosti ústavného súdu vyplýva, že od roku 2016 eviduje viac ako 20 ústavných sťažností sťažovateľa, ktorými sa domáhal ústavného prieskumu viacerých rozhodnutí orgánov verejnej moci (všeobecných súdov) vrátane takých, ktoré sa primárne týkali poskytnutia právnej pomoci sťažovateľovi ako osobe v materiálnej núdzi (napr. III. ÚS 554/2016, III. ÚS 226/2017, I. ÚS 134/2018, IV. ÚS 568/2022, I. ÚS 404/2023, II. ÚS 302/2024, IV. ÚS 15/2025).

7. Sťažovateľovi je známa ustálená judikatúra ústavného súdu (m. m. III. ÚS 124/04, IV. ÚS 14/03, III. ÚS 14/03, II. ÚS 2/2015, III. ÚS 90/2018, I. ÚS 685/2024, III. ÚS 109/2025), že „Nedodržanie uvedenej lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde. V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje kogentné ustanovenie § 124 zákona o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť.“

8. V okolnostiach prerokúvanej veci sa preto nemožno stotožniť s názorom sťažovateľa, že lehotu dvoch mesiacov na podanie ústavnej sťažnosti podľa § 124 zákona o ústavnom súde treba počítať „nie od doručenia“ napadnutého uznesenia najvyššieho správneho súdu sťažovateľovi 5. augusta 2024, ale od doručenia rozhodnutia Centra právnej pomoci č. spisu KaPO-90972/16361/2024-138101/2024 zo 16. decembra 2024 (ktorým sťažovateľovi priznal nárok na poskytovanie právnej pomoci) advokátke JUDr. Viere Strakovej 2. januára 2025. Znenie § 124 zákona o ústavnom súde takýto extenzívny výklad neumožňuje.

9. Je nepochybné, že lehota na podanie ústavnej sťažnosti sťažovateľovi v súlade s označeným § 124 zákona o ústavnom súde uplynula 7. októbra 2024 [koniec lehoty pripadol na deň pracovného pokoja, preto je posledným dňom lehoty najbližší nasledujúci pracovný deň (§ 121 ods. 3 a 4 CSP)]. Keďže ústavnú sťažnosť sťažovateľ podal až 10. februára 2025, podal ju zjavne po uplynutí stanovenej lehoty, preto ústavnému súde neostávalo iné ako ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietnuť z dôvodu, že bola podaná oneskorene [§ 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde].

10. Na uvedenom závere nič mení skutočnosť, že Centrum právnej pomoci rozhodlo o žiadosti sťažovateľa o priznanie nároku na poskytovanie právnej pomoci z 20. augusta 2024 až 16. decembra 2024 (bod 8), čo bolo evidentne neskoro, pričom úplne rezignovalo na svoju povinnosť preskúmať okrem podmienky preukázania hmotnej núdze sťažovateľa, aj podmienku, či nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu v zmysle § 6 ods. 1 a § 8 zákona o poskytovaní právnej pomoci, keď v odôvodnení svojho rozhodnutia alibisticky uviedlo, že „*má... za to, že je možné vylúčiť zrejmu bezúspešnosť sporu. Bude však povinnosťou žiadateľa preukázať odôvodnenosť ústavnej sťažnosti a v samotnej ústavnej sťažnosti preukázať včasnosť jej podania v súlade s § 124 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde SR v platnom znení. Vyhodnotenie podmienky zákona č. 327/2005 Z. z., že sa nejedná o zrejmu bezúspešnosť bolo posúdené v prospech žiadateľa aj vzhľadom na zložitosť komunikácie s ním.*“, a to napriek tomu, že vzhľadom na závery rozhodnutí všeobecných súdov mu sťažovateľ ako dôkaz nepredložil odvolanie proti preskúmanému

rozhodnutiu, ktoré bolo sťažovateľovi doručené 27. decembra 2022 (bod 2) a ktoré mohlo reálne zvrátiť výsledok súdneho konania.

11. K citovaným dôvodom rozhodnutia Centra právnej pomoci ústavný súd dáva do pozornosti, že súčasťou jeho ustálenej judikatúry je právny názor, podľa ktorého, ak po preskúmaní obsahu ústavnej sťažnosti ústavný súd dospeje k záveru, že v danom prípade nie je daná právomoc ústavného súdu, sťažnosť nie je prípustná, je podaná oneskorene alebo zistí, že sťažnosť sťažovateľa je zjavne neopodstatnená, znamená to, že ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti a nie je splnený jeden z predpokladov na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. V takom prípade nemožno žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu vyhovieť (m. m. I. ÚS 55/2020).

12. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje aj na rozsudok najvyššieho správneho súdu sp. zn. 3Svk/24/2023 z 24. augusta 2023, v ktorom uviedol, že *«„zrejma bezúspešnosť sporu“ v zmysle § 8 zákona o poskytovaní právnej pomoci predstavuje technický pojem výlučne pre účely tohto konania, ktorý nemôže prejedikovať konanie vedené na súde. Definícia tohto pojmu je demonštratívne vymedzená pojmom „najmä“ a naznačuje taký skutkový stav veci, u ktorého orgán verejnej správy pri dodržaní odbornej starostlivosti pri prvotnej analýze veci postupom due dilligence (pri obvyklej opatrnosti) neodporúča vstúpiť do sporu a hradiť náklady právnej pomoci. Na túto oblasť sa vzťahuje správna úvaha orgánu verejnej správy (diskrečná právomoc orgánu verejnej správy).»*.

13. Napriek uvedenému sa ústavný súd v záujme materiálnej ochrany práv sťažovateľa oboznámil s obsahom napadnutého uznesenia najvyššieho správneho súdu a konštatuje, že medzi týmto uznesením a obsahom označených práv neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by existoval dôvod na jeho zrušenie podľa požiadavky sťažovateľa. Pri posúdení obsahu podania vo vzťahu k predmetu konania by tak bolo možné aj odmietnutie ústavnej sťažnosti ako zjavne neopodstatnenej [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde].

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. marca 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu